

Сдружение, вписано в РЮЛНЦ
на Р България
ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
гр. Варна, ул. "Охрид" N 24-26, ет. 1
office@blsaceu.eu

Asociație, înregistrată în Registrul
persoanelor juridice fără scop patrimonial
al R. Bulgaria, CUI 176964109
Sediul și adresa de conducere:
Mun. Varna, str. "Ohrid" N 24-26, etaj 1
office@blsaceu.eu

MINUTA
întâlnirii Focus Group 3 al BISAC – 9 Mai 2023
Subiect: "Pescuitul de Rapana"

Pe 9 Mai 2023 a avut loc la Hotelul Lebada, Crișan, România și online prin intermediul platformei Zoom, o întâlnire a grupului focus 3 al BISAC, pe tema: „Pescuitul de Rapana”.

La întâlnire au fost prezenți reprezentanți ai următorilor membri ai BISAC: Asociația „Asociația Europeană a Pescarilor din Marea Neagră”, Fundația „Institutul de Modernizare Ecologică”, Organizația „Producătorilor de midie din Marea Neagră”, Asociația de pescuit la scară mică "Sv. Nicolai Chudotvoretz", ONG Mare Nostrum, Asociația Pescuitului maritim "TOMIS", Asociația "RO-PESCADOR" Tulcea, Federația Organizațiilor de Pescari de la Marea Neagră, Asociația "Ivan Patzaichin- Mila 23", Asociația "Identități Deltaice", Asociația de pescari Golovița.

Invitații care au participat prin link video au fost: domnul Konstantin Petrov - coordonator al Comisiei Generale pentru Pescuitul în Marea Mediterană (GFCM) pentru Marea Neagră, Dr. Victor Niță - Institutul „Grigore Antipa”, Constanța, doamna Radostina Galitionova, Expert în Direcția “Diversitate biologică” din cadrul Ministerului Mediului și Apelor (MOEW) și doamna Anita Pascaleva din cadrul Departamentului NATURA 2000 al Ministerului Mediului și Apelor.

Ședința a fost deschisă de către președintele BISAC, dl Daniel Buhai, și condusă de dl Yordan Gospodinov.

Mai jos este o prezentare a domnului Konstantin Petrov, care a prezentat programul științific BlackSea4Fish și starea sa actuală. Programul este implementat de GFCM cu ajutorul proiectului BlackSea4Fish, care este susținut de CE și DG Afaceri Maritime și Pescuit. Scopul său este de a uni eforturile țărilor pentru protecția și utilizarea durabilă a resurselor marine vii la toate nivelurile (biologic, socio-economic și ecologic) și dezvoltarea durabilă a acvaculturii. Organizația lucrează cu așa-numitele Recomandări care sunt instrumente de management obligatorii. Programul științific în sine pentru specia *Rapana venosa* a fost „îmbrăcat” într-o recomandare și adoptat în 2018 de toate țările Mării Negre. Obiectivul specific al programului este de a reuni datele existente, de a colecta noi date privind activitățile de pescuit pentru a îmbunătăți cercetarea și cunoștințele științifice privind exploatarea durabilă a stocului pentru a-l menține la niveluri maxime de captură durabilă, precum și a nivelului socio-economic. viabilitatea pescuitului pe rapana. Programul în sine constă din șase pachete de lucru (WP):

- WP 1 – Biologie și ecologie.
- WP 2 – Colectarea datelor independente de pescuit – Studii pe mare.

- WP 3 – Colectarea datelor dependente de pescuit.
- WP 4 – Evaluarea stocurilor.
- WP 5 – Elemente socio-economice.
- WP 6 – Propuneri de management.

Prezentarea examinează WP 2, WP 5 și WP 6 mai detaliat.

WP 2 – Studii pe mare - se efectuează din 2020, iar pentru prima dată se face un sondaj standardizat pe mare din Bulgaria, Turcia, Georgia, România și Ucraina, care continuă până în 2023, dar din cauza acțiunilor militare din Ucraina în 2021 și 2022, țara nu ar efectua sondajul. Indicatorii studiați sunt capturile, biomasa și dimensiunile rapanei, culegând date din anii 1990 pentru Turcia, Ucraina și Bulgaria și mai recent din România. Cercetarea se desfășoară în peste 350 de stații din cele cinci țări ale Mării Negre la adâncimi cuprinse între 5-15 m; 15-25m; 25-30 m. Se face toamna și primăvara, și se constată că abundența este mai mare toamna, în regiunile de nord-vest ale mării.

În perioada 4-6 iulie 2023, în orașul Burgas va avea loc o sesiune de referință pentru rapana, unde oamenii de știință și experții se vor uni în jurul unui model de evaluare a stocurilor care va fi folosit în următorii ani. Estimările actuale indică faptul că rata mortalității se apropie de nivelurile de referință pentru randamentul maxim durabil.

WP 6 – include propuneri de gestionare a stocurilor; identificarea unor posibile măsuri suplimentare prin evaluarea strategiei de management pentru sustenabilitatea pescuitului de rapana care ar putea fi eventual adoptate odată ce programul științific a progresat suficient și a produs rezultate care să servească drept bază pentru schimbări de management în cazul în care țările decid că doresc acest lucru. Este foarte important să se țină cont de opinia tuturor părților interesate în acest proces.

În 2022, au avut loc trei forumuri naționale cu părțile interesate din industrie din Bulgaria, România și Turcia, iar apoi a avut loc o întâlnire de sinteză la Forumul pescuitului la scară mică unde au fost discutate rezultatele întâlnirilor naționale. Subiectele discutate sunt: reglementări spațiale, reglementări temporale, limitele de captură, regimul efortului de pescuit, uneltele de pescuit, dimensiunea minimă de debarcare, autorizarea, limitele capacității de pescuit, posibilitățile de pescuit. De asemenea, a fost făcută o privire de ansamblu asupra reglementărilor existente în prezent pentru pescuitul rapana în țările individuale.

Se formează trei grupuri de măsuri pentru pescuitul rapanei:

1- Restricții temporare – în toate țările administrația dorește să mențină status quo-ul în ceea ce privește restricțiile temporale la nivel național, restricții de captură la nivel național și restricții de unelte la nivel național. Autoritățile sunt dispuse să introducă schimbări, dar numai dacă există sfaturi științifice de încredere, bazate pe date de încredere.

2- Măsuri pe care cei interesați de industrie vor înșiși să le introducă/modifice: Mai puține reglementări și restricții, mai ales în ceea ce privește regimul de licențiere - reducerea procedurilor birocratice și licențierea pe doi ani, în locul reînnoirii anuale anterioare a permisului de pescuit la rapana.

3- Măsuri asupra cărora toți participanții au opinii divergente - restricții spațiale - autoritățile susțin actualele restricții în ceea ce privește protecția mediului și evitarea conflictelor între segmentele flotei de pescuit, în timp ce pescarii cer mai multă flexibilitate cu propuneri de derogări legate de restricțiile de adâncime la nivel regional, mai degrabă decât distanța de țarm. Propunere de stabilire a unor zone pentru traulerele laterale și scafandri. În ceea ce privește restricțiile de efort - opinii complet opuse asupra drumului de urmat - unele țări nu doresc un regim de efort pentru rapana, alte administrații naționale susțin reglementări mai stricte privind numărul de unelte de pescuit la bord, iar pescarii doresc să aibă opțiunea unei a doua unelte în pescuitul mixt. În ceea ce privește dimensiunea minimă de referință pentru conservare/dimensiunea minimă de debarcare - există o incertitudine exprimată de majoritatea autorităților de management și de pescari.

WP 5 – Prezentarea tabulează elemente și rezultate socio-economice pentru Bulgaria și Turcia (datele pentru România sunt încă în procesare): ancheta socio-economică a sectorului, comerțul, piețele și dezvoltarea indicatorilor economici, aspecte externe care afectează pescuitul,

sustenabilitatea economică a pescuitului aferent uneltelor - deoarece datele sunt preliminare și incluse în prezentare doar în scop informativ, acestea trebuie încă analizate și modelate într-o formă finală.

Principalele costuri ale pescuitului rapana pentru Bulgaria și Turcia sunt pentru personal - aproximativ 50% din toate costurile pentru Bulgaria și 43% pentru Turcia; iar costurile cu combustibilul - 22,3%, respectiv 38,4%.

Indicator al consumului de combustibil pe baza veniturilor din pescuitul de rapana: pentru Bulgaria- 22%, Turcia - 28%.

Indicatorul de debracare de Rapana, în tone, bazat pe o tonă de combustibil uzat: pentru Bulgaria - 12,3 tone, pentru Turcia - 8,1 tone.

Prețul mediu, indicator pentru 1 kg rapana (cu cochilie) - pentru Turcia - 11,5 lire turcești, sau aproximativ 0,53 EUR, pentru Bulgaria - 0,90 BGN.

Indicatorul angajării personalului la bordul navei la prinderea rapanei: datele arată că există o angajare mai mare a personalului pentru Turcia în comparație cu Bulgaria, diferența fiind datorată sistemelor de asigurare diferite din cele două țări.

Urmează discuții:

Dl. Lyudmil Ikonov: Președintele Fundației „Institutul pentru Modernizare Ecologică”: Întreb dacă cercetarea prezentată este un proiect și cum este finanțată? A doua întrebare: ce date oferă Georgia și cât de fiabile este?

Dl. Konstantin Petrov: În ceea ce privește datele din Georgia, țara nu oferă astfel de date privind pescuitul rapanei și evaluarea stocurilor. În ceea ce privește studiile efectuate asupra dimensiunii socio-economice a capturilor de rapana, acestea se încadrează în programul științific regional pentru rapana din Marea Neagră adoptat în 2018 și „îmbrăcat” în recomandarea propusă de țările membre ale GFCM (a 42-a sesiune - a 9-a recomandare). Chestionarul Socio-Economic pentru pescuitul de rapana a fost elaborat pe baza chestionarului FAO și include 78 de întrebări. UE și DG Afaceri Maritime și Pescuit sprijină financiar punerea în aplicare a programului.

Dna. Radostina Galitionova, Expert de la Direcția „Diversitate biologică” din cadrul Ministerului Mediului și Apelor (MOEW): În ceea ce privește problema ridicată a despăgubirii de către MoEW pentru captura de rapana subdimensionată, care este considerată o specie invazivă - MoEW a a făcut multe eforturi pentru a preveni intrarea rapanei pe lista speciilor invazive conform Regulamentului 1143, pentru că dacă specia este recunoscută ca atare, va urma distrugerea ei completă. Aceasta ar însemna sfârșitul beneficiilor economice ale capturării rapanei. Scopul Ministerului este să-și păstreze captura, deoarece este un mijloc de trai pentru mulți pescari. Nu există nicio modalitate de a acorda compensații financiare pentru captura de rapana deoarece specia nu este inclusă în lista speciilor invazive. Există unele măsuri planificate în cadrul cadrului național de acțiuni prioritare legate de rapana în unele dintre zonele NATURA 2000.

Dna. Anita Pascaleva de la departamentul NATURA 2000 al MoEW: privind oportunitățile economice pentru extracția rapanei la scară mică - în cadrul național de acțiuni prioritare pentru perioada de programare 2021-2027 se prevede o măsură aferentă acestui tip de activitate, calculat pentru implementare de către Programul pentru afaceri maritime și pescuit și acvacultură pentru aceeași perioadă și este planificat pentru implementare în aproximativ 15 arii protejate. Activitățile prevăzute pentru implementare în cadrul măsurii sunt legate de extragerea rapanei de dimensiuni mici prin scufundări și: pregătirea scafandrilor, achiziționarea de echipament de scufundare, construirea de instalații de producție pentru prelucrarea deșeurilor din capturarea rapanei, care nu face obiectul unor scopuri comerciale.

Dl. Daniel Buhai: dacă vă uitați la datele primite de la Agențiile Naționale pentru Pescuit din Bulgaria și România privind cantitățile de capturi de rapana din ultimii 5 ani, puteți observa scăderea lor bruscă. Pe lângă factorii externi precum pandemia de Covid-19 și războiul din Ucraina

și criza energetică ulterioară, care au avut un impact grav asupra acestui tip de pescuit, stocurile în sine sunt văzute în scădere. Aceasta înseamnă că, mai devreme sau mai târziu, se va ajunge la o situație în care se va vorbi de conservarea speciei și de introducerea măsurilor relevante. Materialul prezentat de domnul Konstantin Petrov enumeră măsurile care pot fi luate dacă apare o astfel de situație. Este bine să discutăm fiecare măsură la această întâlnire. Restricțiile spațiale sunt plasate în primul rând - pescarii trebuie să se pregătească pentru eventuala aplicare a acestei măsuri. Pe locul doi se află restricțiile temporale - este logic să le impunem mai ales primăvara, iar România impune deja un tip similar de interdicție la pescuitul calcanului, iar pe perioada acestei interdicții traulul de fund nu se poate desfășura în două zone. Un al treilea tip de măsură este un regim de efort de pescuit - uneltele de pescuit la rapana deja licențiate nu pot fi reduse, dar altele noi pot fi reținute. De exemplu, dacă există licențe pentru un anumit număr de traule laterale pentru pescuitul rapanei într-o zonă, nu ar trebui eliberate noi licențe. Pe locul al patrulea se află măsura pentru uneltele de pescuit - atunci când stocurile sunt reduse, ochiul plasei ar trebui să fie mărit, iar astfel unealta devine mai selectivă. Acest lucru este, de asemenea, legat de măsura cinci - reducerea cantităților de captură. În continuare, a șasea măsură este reducerea numărului de licențe pentru pescuitul rapanei, iar pe locul șapte se află reducerea capacității de pescuit. Ultima este măsura pentru alte posibilități de pescuit. Pescuitul pentru o singură specie per călătorie de pescuit este foarte dezavantajos pentru pescari, ar trebui să existe o opțiune care să permită pescarilor de la bordul navelor să aibă unelte de pescuit și pentru alte specii.

DI. Danko Penev, reprezentant al Asociației Pescuitului maritim "TOMIS": Din păcate, reechiparea de la un tip de pescuit la altul necesită mult timp și resurse financiare, iar aici rolul statului este de a sprijini pescarii. Un traul de pescuit este un echipament foarte scump și fiecare navă ar trebui să aibă cel puțin trei, care sunt diferite pentru diferite specii de pești. Acest lucru îngreunează armatorii să desfășoare pescuit diversificat, iar concentrarea pescuitului doar pe rapana a dus la multe pierderi pentru pescarii români. Pe de altă parte, există și o problemă cu pregătirea personalului, există un deficit uriaș și lipsă de tineri angajați în pescuit. Statul ar trebui să sprijine din nou sectorul prin organizarea de cursuri de formare pentru pescari și cursuri de introducere a inovațiilor în sector. Există un salt tehnologic mare în lumea pescuitului, dar din păcate Bulgaria și România sunt în urmă. Afacerea nu este suficient de flexibilă din cauza resurselor financiare mari necesare pentru a introduce unelte de pescuit inovatoare și mai selective.

Dna. Dimitrina Kostova, Președinte: „Asociația Europeană a Pescarilor din Marea Neagră”: astăzi începe Anul European al Competențelor, care va dura până pe 8 mai 2024. Activitățile educaționale vor fi finanțate pentru Bulgaria prin programul de resurse umane al Asociației Sociale Europene. fond și în cadrul planului de redresare și dezvoltare. BISAC poate întreba dacă pescuitul, ca sector, este inclus în acest tip de inițiative, deoarece de obicei nu este inclus. De asemenea, ar trebui specificat ce tip de formare este necesar pentru sectorul pescuitului și dacă este o cheltuială eligibilă în cadrul programelor.

DI. Yordan Gospodinov: de obicei, în Bulgaria, toate celelalte programe exclud sectorul pescuitului, deoarece are un program separat. Se poate face o recomandare autorităților naționale să includă sectorul pescuitului în celelalte programe ale Ministerului Afacerilor Sociale. Ar fi bine ca BISAC să aștepte raportul final al domnului Konstantin Petrov privind sondajul GFCM cu privire la Rapana, care va cuprinde datele din România, pentru a face o recomandare privind capturile de Rapana.

DI. Laurențiu Mirea, Președintele Federației Organizațiilor de Pescari de la Marea Neagră: statul român ar trebui să introducă scutiri pentru angajarea lucrătorilor din sectorul pescuit, precum cel pentru sectorul construcțiilor - pentru a reduce povara fiscală asupra salariilor pescarilor.

DI. Yordan Gospodinov: din declarația reprezentanților Ministerului Mediului și Apelor a reieșit clar că în Bulgaria vor fi introduse 15 arii protejate sub NATURA 2000, iar în acestea pescuitul se poate face doar cu echipament de scufundare. Au fost menționate și măsurile preconizate pentru îmbrăcăminte, echipament și instruire, precum și o subvenție financiară

suplimentară pentru rapana la scară mică. Pentru ariile protejate din cadrul NATURA 2000 se vor întocmi ordine prin care se vor interzice folosirea anumitor dispozitive de fund.

Dl. Laurentiu Mirea: în România se folosește un tip de dragă mică, numita hidro ratchet. BISAC ar trebui să facă o recomandare ca acesta să fie folosit de la o barcă mică în zonele protejate.

Dl. Velislav Vangelov: la o ședință anterioară a BISAC, a făcut o solicitare de a trimite o recomandare autorităților bulgare pentru legalizarea acestui tip de unelte de pescuit - un hidro ratchet, cu care se va putea prinde rapana de calibru mic. În acest fel, va avea loc o diversificare a pescuitului - pescarii la scară mică care prind midii vor putea prinde rapana, care se găsește la adâncimi mai mici.

Dl. Marian Paiu de la ONG Mare Nostrum: după ședința de astăzi apare următoarea dilemă - în prima parte a întâlnirii s-a vorbit despre reducerea stocurilor de rapana și s-a pus întrebarea ce rezultă din acest fapt, și cum să se îndrepte pescuitul rapanei către o dezvoltare durabilă, pentru a păstra resursa pentru o perioadă lungă de timp, deoarece rapana este acum considerată specie comercială. Întrucât în a doua parte a întâlnirii s-a convenit ca rapana de dimensiuni mici să fie capturată și în zonele protejate.

Dl. Yordan Gospodinov: populația de rapana este numeroasă, dar nu au ce să mănânce, pentru că au consumat toate midiile de pe fund, iar acesta este motivul dimensiunii lor mici, nu pentru că sunt exemplare tinere. Cele mai mari bănci de midii din Bulgaria au fost distruse. În același timp, există pescari care nu pot desfășura pescuitul la mai mult de 15 m adâncime și nu mai există nicio rapana mare în adâncurile mici. Rapana subdimensionată nu are valoare de piață, adică trebuie să existe o subvenție pentru achiziționarea lor.

Dl. Danko Penev: Este bine să facem o recomandare pentru a face pescuitul la rapana durabil, să nu eliberăm noi licențe pentru pescuitul acesteia, să aplice abordarea istorică la eliberarea licențelor pentru capturarea acesteia.

Dl. Yordan Gospodinov: adaugă la cele menționate mai sus că este bine ca asociațiile de pescuit înseși să stabilească cui trebuie să i se elibereze licența pentru pescuitul la rapana.

Dl. Marian Paiu: în ceea ce privește rapana, se vorbește despre două tipuri diferite de populații, iar în viitoarea recomandare ar trebui clarificat că este vorba de rapana de dimensiuni mici și populațiile sale unde nu există creștere a adulților - și această populație țintă este cea care poate fi considerată o specie invazivă care afectează negativ habitatele marine și ar trebui solicitată asistență pentru colectarea acestor specii invazive mici.

Dl. Lyudmil Ikonov: el întreabă cum ar ajuta finanțarea suplimentară a achiziției rapanei de dimensiuni mici, dacă nu există piață pentru aceasta, adică este nevoie de finanțare 100%.

Dl. Laurentiu Mirea: în acest sens, adaugă că în urmă cu câțiva ani în România erau peste 600 de scafandri înregistrați, angajați în pescuitul de rapana, iar pentru 2022 sunt doar 180. Dacă există fonduri suplimentare pentru achiziționarea de rapana mici, aceasta va fi de mare ajutor pentru scafandri și pescari și, pe de altă parte, va duce și la creșterea numărului de midii.

Urmează închiderea ședinței.

Minută realizată de: Dna. Elena Peneva